Europski parlament
2019-2024

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

2022/2146(INI)

16.5.2023

NACRT IZVJEŠĆA

o daljnjoj reformi pravila o oporezivanju trgovačkih društava
(2022/2146(INI))

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izvjestiteljica: Isabel Benjumea Benjumea

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

OBRAZLOŽENJE.....10

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o daljnjoj reformi pravila o oporezivanju trgovačkih društava
(2022/2146(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2003/49/EZ od 3. lipnja 2003. o zajedničkom sustavu oporezivanja isplate kamata i licencije između povezanih trgovačkih društava različitih država članica (Direktiva o kamatama i licencijama)[1],

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2011/96/EU od 30. studenoga 2011. o zajedničkom sustavu oporezivanja koji se primjenjuje na matična društva i društva kćeri iz različitih država članica (Direktiva o matičnim društvima i društvima kćerima)[2],

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća (EU) 2016/1164 od 12. srpnja 2016. o utvrđivanju pravila protiv praksi izbjegavanja poreza kojima se izravno utječe na funkcioniranje unutarnjeg tržišta (Direktiva o suzbijanju izbjegavanja poreza I.)[3] i Direktive Vijeća (EU) 2017/952 od 29. svibnja 2017. o izmjeni Direktive (EU) 2016/1164 u pogledu hibridnih neusklađenosti s trećim zemljama (Direktiva o suzbijanju izbjegavanja poreza II.)[4],

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2011/16/EU od 15. veljače 2011. o administrativnoj suradnji u području oporezivanja i stavljanju izvan snage Direktive 77/799/EEZ (Direktiva o administrativnoj suradnji u području oporezivanja ili DAC 1)[5], Direktivu Vijeća 2014/107/EU od 9. prosinca 2014. o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja (DAC 2)[6], Direktivu Vijeća (EU) 2015/2376 od 8. prosinca 2015. o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja (DAC 3)[7], Direktivu Vijeća (EU) 2016/881 od 25. svibnja 2016. o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja (DAC 4)[8], Direktivu Vijeća (EU) 2016/2258 od 6. prosinca 2016. o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu pristupa poreznih tijela informacijama o sprečavanju pranja novca (DAC 5)[9], Direktivu Vijeća (EU) 2018/822 od 25. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja u odnosu na prekogranične aranžmane o kojima se izvješćuje (DAC 6)[10] i Direktivu Vijeća (EU) 2021/514 od 22. ožujka 2021. o izmjeni Direktive 2011/16/EU o administrativnoj

[1] SL L 157, 26.6.2003., str. 49.
[2] SL L 345, 29.12.2011., str. 8.
[3] SL L 193, 19.7.2016., str. 1.
[4] SL L 144, 7.6.2017., str. 1.
[5] SL L 64, 11.3.2011., str. 1.
[6] SL L 359, 16.12.2014., str. 1
[7] SL L 332, 18.12.2015., str. 1.
[8] SL L 146, 3.6.2016., str. 8.
[9] SL L 342, 16.12.2016., str. 1.
[10] SL L 139, 5.6.2018., str. 1.

suradnji u području oporezivanja (DAC 7)[11],

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća (EU) 2017/1852 od 10. listopada 2017. o mehanizmima rješavanja poreznih sporova u Europskoj uniji (Direktiva o rješavanju sporova u EU-u)[12],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2021/2101 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2021. o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja informacija o porezu na dobit koje provode određena poduzeća i podružnice (Direktiva o javnom izvješćivanju po zemljama)[13],

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća (EU) 2022/2523 od 14. prosinca 2022. o osiguravanju globalne minimalne razine oporezivanja za skupine multinacionalnih poduzeća i velike domaće skupine u Uniji (Direktiva o drugom stupu)[14],

– uzimajući u obzir prijedloge Komisije koji su u postupku usvajanja, posebno o zajedničkoj osnovici poreza na dobit (COM(2016)0685), o zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit (COM(2016)0683) i paketu o digitalnom oporezivanju (COM(2018)0147 i COM(2018)0148), kao i stajališta Parlamenta o tim prijedlozima,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. srpnja 2020. naslovljenu „Akcijski plan za pravedno i jednostavno oporezivanje kojim se podupire strategija oporavka” (COM(2020)0312),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. svibnja 2021. naslovljenu „Oporezivanje poslovanja za 21. stoljeće” (COM(2021)0251),

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog direktive Vijeća o osiguravanju globalne minimalne razine oporezivanja za multinacionalne skupine u Uniji (COM(2021)0823) od 22. prosinca 2021., kao i stajalište Parlamenta o tom prijedlogu[15],

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća za ekonomske i financijske poslove od 6. prosinca 2022.,

– uzimajući u obzir studiju Komisije iz siječnja 2022. naslovljenu *Tax compliance costs for SMEs – An update and a complement: final report* (Troškovi ispunjavanja poreznih obveza za MSP-ove – ažurirano i dopunjeno izdanje: završno izvješće),

– uzimajući u obzir izvješće o konačnom ishodu Konferencije o budućnosti Europe i Rezoluciju Europskog parlamenta od 4. svibnja 2022. o daljnjem postupanju nakon zaključaka Konferencije o budućnosti Europe[16],

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog direktive Vijeća od 11. svibnja 2022. o utvrđivanju pravila o olakšici za povlašteni porezni tretman duga u oporezivanju

[11] SL L 104, 25.3.2021., str. 1.
[12] SL L 265, 14.10.2017., str. 1.
[13] SL L 429, 1.12.2021., str. 1.
[14] SL L 328, 22.12.2022., str. 1.
[15] SL C 479, 16.12.2022., str. 89.
[16] Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0141.

trgovačkih društava i o ograničavanju mogućnosti odbitka kamata za potrebe poreza na dobit (COM(2022)0216),

– uzimajući u obzir Komisijin poziv na očitovanje za procjenu učinka od 13. listopada 2022. u pogledu prijedloga direktive Vijeća „Poslovanje u Europi: okvir za oporezivanje dobiti (BEFIT)”,

– uzimajući u obzir govor na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta 19. listopada 2022. predsjednice Komisije Ursule von der Leyen o pripremama za sastanak Europskog vijeća održanog 20. i 21. listopada 2022.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 16. ožujka 2023. naslovljenu „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.” (COM(2023)0168),

– uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 23. ožujka 2023.,

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 7. listopada 2021. o reformi politike EU-a u području štetnih poreznih praksi (uključujući reformu Skupine za Kodeks o postupanju)[17],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. veljače 2022. o učinku nacionalnih poreznih reformi na gospodarstvo EU-a[18],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 10. ožujka 2022. s preporukama Komisiji o pravednom i jednostavnijem oporezivanju kojim se podupire strategija oporavka (EP-ovo praćenje akcijskog plana Komisije iz srpnja i njegovih 25 inicijativa u području PDV-a, oporezivanja poslovanja i pojedinačnog oporezivanja)[19],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. listopada 2022. o utjecaju novih tehnologija na oporezivanje: kriptotehnologija i lanac blokova[20],

– uzimajući u obzir Akcijski plan Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od 19. srpnja 2013. o smanjenju porezne osnovice i premještanju dobiti (BEPS),

– uzimajući u obzir konačna izvješća OECD-a / skupine G20 o smanjenju porezne osnovice i premještanju dobiti iz listopada 2015.,

– uzimajući u obzir izjavu Uključivog okvira OECD-a / skupine G20 za borbu protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS) pod naslovom „Rješenje s dva stupa za prevladavanje poreznih izazova koji proizlaze iz digitalizacije gospodarstva”, kojoj se 16. prosinca 2022. pridružilo i s kojom se složilo 138 članica od njih 141,

– uzimajući u obzir izvješća o nacrtima prvog i drugog stupa koji su usvojeni 14. listopada 2020. u sklopu Uključivog okvira OECD-a i skupine G20, kao i rezultate gospodarske analize i procjene učinka koje je proveo OECD 12 listopada 2020. pod naslovom „Porezni izazovi koji proizlaze iz digitalizacije – procjena gospodarskog

[17] SL C 132, 24.3.2022., str. 167.
[18] SL C 342, 6.9.2022., str. 14.
[19] SL C 347, 9.9.2022., str. 211.
[20] SL C 132, 14.4.2023., str. 15.

učinka”,

– uzimajući u obzir ogledna pravila drugog stupa Uključivog okvira OECD-a i skupine G20 o BEPS-u od 20. prosinca 2021. za domaću provedbu globalne minimalne razine oporezivanja od 15 %,

– uzimajući u obzir Javni zakon Sjedinjenih Američkih Država 117-169 od 16. kolovoza 2022., poznat kao Zakon o smanjenju inflacije,

– uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

– uzimajući u obzir pismo Odbora za proračune,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0000/2023),

A. budući da su države članice slobodne odlučivati o svojim gospodarskim politikama, posebno o svojim poreznim politikama unutar granica Ugovora o EU-u; budući da, iako je porezna politika uglavnom i dalje odgovornost država članica, jedinstveno tržište zahtijeva koordinaciju u određivanju porezne politike u cilju daljnje integracije jedinstvenog tržišta;

B. budući da se europska poduzeća bore s poteškoćama koje proizlaze iz trenutačne nepovoljne gospodarske i socijalne situacije;

C. budući da se akcijskim planom o smanjenju porezne osnovice i premještanju dobiti uspio uspostaviti globalni konsenzus o mnogim pitanjima u vezi s borbom protiv agresivnog poreznog planiranja;

D. budući da je EU pružio primjer u prenošenju međunarodnih sporazuma u velik broj poreznih direktiva kojima se poboljšava koordinacija i borba EU-a protiv agresivnog poreznog planiranja;

E. budući da se do 16. prosinca 2022. 138 država, uključujući sve države članice EU-a, dogovorilo o reformi međunarodnog poreznog sustava pomoću rješenja s dva stupa;

F. budući da rascjepkanost porezne politike stvara razne prepreke građanima i poduzećima na jedinstvenom tržištu, posebno malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima); budući da te prepreke odvraćaju od prekogranične gospodarske aktivnosti i mogu narušiti jedinstveno tržište;

G. budući da povlašteni porezni tretman duga pri oporezivanju trgovačkih društava omogućuje izdašne porezne olakšice na isplate kamata; budući da se troškovi financiranja u pogledu vlasničkog kapitala ne mogu odbiti na sličan način;

1. podsjeća da suradnja država članica EU-a u području oporezivanja trgovačkih društava nije cilj sama po sebi, već alat za dovršenje, poboljšanje i daljnji razvoj jedinstvenog tržišta;

2. pozdravlja zaključke Europskog vijeća od 23. ožujka 2023. u kojima se poziva na pojednostavnjenje općeg regulatornog okruženja i smanjenje administrativnog opterećenja te Komunikaciju Komisije od 16. ožujka 2023. u kojoj se naglašava da je

porezni okvir EU-a ključan za podupiranje rasta i privatnih ulaganja, posebno uklanjanjem poreznih prepreka za prekogranična ulaganja;

3. naglašava da je od najveće važnosti boriti se protiv agresivnog premještanja dobiti uz istovremeno promicanje fiskalne pravednosti, transparentnosti i sigurnosti te zadržavanje poreza na razinama kojima se podržava održivi gospodarski rast;

4. prima na znanje brojne porezne direktive od 2011. koje su dovele do pravednijeg, jednostavnijeg i učinkovitijeg oporezivanja trgovačkih društava u EU-u te do velikog broja poreznih obveza za trgovačka društva u EU-u[21];

5. žali zbog činjenice da su države članice provodile i primjenjivale porezne direktive na različite načine, narušavajući ispravno funkcioniranje jedinstvenog tržišta i uzrokujući neusklađenosti poreznih osnovica, povećanje birokracije i veće troškove usklađivanja;

Smanjenje opterećenja povezanog s usklađivanjem za poduzeća u EU-u

6. napominje da procijenjeni troškovi izvršenja poreznih obveza za velika multinacionalna poduzeća iznose oko 2 % plaćenog poreza, dok za mala i srednja poduzeća oni iznose oko 30 % plaćenog poreza; podsjeća da su europska poduzeća, posebno MSP-ovi, glavni pokretači gospodarskog rasta i otvaranja radnih mjesta;

7. poziva Komisiju da predstavi sveobuhvatnu evaluaciju mjera poduzetih u vezi s oporezivanjem trgovačkih društava od 2011. i da odmah smanji opterećenje za poduzeća pozivanjem na regulatorni moratorij i odgodom onih poreznih akata kojima bi se nepotrebno povećali troškovi za poduzeća koja su već pod pritiskom; poziva Komisiju da provede provjere konkurentnosti za nove zakonodavne porezne prijedloge, kao što je 22. ožujka 2023. zatražilo Europsko vijeće za sve nove prijedloge;

8. pozdravlja prijedlog Konferencije o budućnosti Europe od 9. svibnja 2022. o provjeri konkurentnosti kako bi se analizirao učinak, među ostalim, novog poreznog zakonodavstva na poduzeća i njihova poslovna okruženja; nestrpljivo čeka provedbu najave predsjednice Komisije Ursule von der Leyen od 19. listopada 2022. o uvođenju standardne provjere konkurentnosti u regulativu EU-a;

9. prima na znanje obnovljenu raspravu o poreznim poticajima nakon američkog Zakona o smanjenju inflacije; poziva Komisiju da dopusti eksperimentiranje s poreznim olakšicama; unatoč tome ustraje u tome da bi se sve odluke trebale donositi na koordiniran način kako bi se očuvalo funkcioniranje jedinstvenog tržišta;

10. poziva države članice da se uključe u politike potpunog troška za kapitalna ulaganja i da odredbe o kapitalnim odbitcima iznad troška amortizacije postanu trajne kako bi se poboljšala stvarna ulaganja i pomoglo europskoj konkurentnosti;

11. poziva države članice da, u svjetlu visokih stopa inflacije, izravno iskoriste dodatne prihode koji se temelje na višim cijenama energije u svrhu smanjenja opterećenja za

[21] Vidjeti posebno Direktive o suzbijanju izbjegavanja poreza (ATAD I i ATAD II), izmjene Direktive o administrativnoj suradnji u području oporezivanja (DAC 1 do DAC 7), reviziju Direktive o matičnim društvima i društvima kćerima, Direktivu o rješavanju sporova u EU-u, Direktivu o javnom izvješćivanju po zemljama ili Direktivu o drugom stupu.

poduzeća, posebno MSP-ove;

Sporazum o drugom stupu

12. prima na znanje rješenje s dva stupa postignuto na razini skupina OECD/G20 u sklopu Uključivog okvira o raspodjeli prava oporezivanja i primjeni minimalne efektivne porezne stope od najmanje 15 % na globalnu dobit multinacionalnih poduzeća;

13. primjećuje da, uz suočavanje s nestabilnim poslovnim okruženjem i sve većim brojem poreznih direktiva EU-a, poduzeća usmjeravaju svoje financijske i ljudske resurse na primjenu pravila drugog stupa; poziva Komisiju da poduzećima pruži dovoljno prostora i vremena da se pripreme za moguća nova pravila BEFIT-a;

Prema pojednostavnjenom sustavu oporezivanja dobiti poduzeća

14. poziva Komisiju da usmjeri sve države članice prema pojednostavnjenom poreznom sustavu kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za poduzeća, posebno MSP-ove; priznaje da su pojednostavnjenje postupaka povrata, odbitaka i sudskih sporova druga rješenja za smanjenje administrativnog opterećenja, posebno za MSP-ove;

15. podsjeća da pojednostavnjenje složenog pravnog okvira za sustave oporezivanja dobiti poduzeća pomaže u privlačenju izravnih stranih ulaganja i smanjuje rizik od preseljenja poduzeća u zemlje izvan EU-a;

16. pozdravlja plan Komisije za rad na prijedlogu o BEFIT-u, koji se očekuje u trećem tromjesečju 2023., s ciljem izrade novog i jedinstvenog pravilnika EU-a o oporezivanju dobiti poduzeća, koji bi se temeljio na pravednoj, sveobuhvatnoj i učinkovitoj raspodjeli na temelju formule i zajedničkoj poreznoj osnovici za oporezivanje dobiti za poduzeća, što će poduzećima donijeti jasnoću i predvidljivost;

17. ponavlja svoje mišljenje da bi političkim postupkom trebalo podržati inicijativu BEFIT u izgradnji političke potpore promjenama te da inicijativu treba popratiti temeljitom procjenom učinka;

18. prima na znanje ciljeve BEFIT-a, kako je navedeno u pozivu Komisije na očitovanje za procjenu učinka, da se poveća otpornost poduzeća pojednostavnjenjem poreznih pravila i troškova usklađivanja s kojima se suočavaju poduzeća iz EU-a u prekograničnom poslovanju, uklone prepreke za prekogranična ulaganja i jedinstveno tržište učini privlačnijim mjestom za međunarodna ulaganja, stvori okruženje pogodno za pošten i održiv rast otvarajući put administrativnom pojednostavnjenju te osigura održiv porezni prihod, što je osobito važno u trenutačnoj izazovnoj gospodarskoj klimi;

19. ističe ideju jedinstvene kontaktne točke koja omogućuje podnošenje jedne konsolidirane porezne prijave; poziva Komisiju da uvede jedinstvenu kontaktnu točku za primjenu pravila BEFIT-a u fazi ispitivanja i da je uključi kao stalnu značajku BEFIT-a ako faza ispitivanja bude uspješna;

20. prima na znanje prijedlog Komisije od 11. svibnja 2022. koji se odnosi na povlašteni porezni tretman duga pri oporezivanju trgovačkih društava; žali zbog odluke Vijeća od 6. prosinca 2022. da se obustavi ispitivanje tog prijedloga; poziva Vijeće da ponovno

pokrene pregovore o tom prijedlogu;

21. ističe da porezni poticaji za privatno istraživanje i razvoj (npr. porezni kredit, veće olakšice ili prilagođen raspored amortizacije), ako se primjenjuju na fiskalno odgovoran način, mogu pomoći u povećanju ukupne potrošnje gospodarstva na istraživanje i razvoj, što je često povezano s pozitivnim vanjskim učincima; podsjeća da je potrošnja poduzeća na istraživanje i razvoj iznosila 1,5 % BDP-a EU-a 2020., u odnosu na 2,6 % u SAD-u i Japanu, prema izvješću Europske investicijske banke o ulaganjima za 2022./2023.; poziva Komisiju da predstavi procjenu poreznih poticaja za privatno istraživanje i razvoj;

°

° °

22. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Pandemija bolesti COVID-19 praćena ruskom agresijom na Ukrajinu stvorila je golem pritisak na europska poduzeća u obliku visoke inflacije, nuspojava mjera ograničenja kretanja, problema u lancu opskrbe i nestašice sirovina. Te su prepreke dodatno opteretile privatni sektor EU-a, koji se već suočavao s visokim troškovima usklađivanja s poreznim zakonodavstvima EU-a u prošlosti.

Posljedice ove dvije krize posebno su štetne za europske MSP-ove, koji čine gotovo sva poduzeća iz nefinancijskog poslovnog sektora Europske unije (EU-28) (99,8 %), a dvije trećine ukupnog broja zaposlenih u području EU-28 (66,6 %) u nepovoljnijem su konkurentnom položaju zbog viših troškova usklađivanja u usporedbi s multinacionalnim poduzećima i povlaštenog poreznog tretmana duga pri oporezivanju trgovačkih društava.

Kako bi se podržala konkurentnost europskih poduzeća, posebno MSP-ova, izvjestiteljica smatra:

- da bi regulatorno opterećenje za europska poduzeća trebalo odmah smanjiti provođenjem regulatornog moratorija i procjenom učinka prethodnih mjera na oporezivanje trgovačkih društava prije nego što se predloži novo zakonodavstvo. Važno je prihvatiti „provjeru konkurentnosti” kako je predloženo na plenarnoj sjednici Konferencije o budućnosti Europe i naknadno popraćeno od strane predsjednice Komisije i od strane Europskog vijeća. Dodatni porezni prihodi ostvareni prenapuhanim cijenama energije mogli bi ublažiti učinak trenutačnih visokih stopa inflacije.

- da bi trebalo razmotriti uporabu poreznih olakšica i drugih poticaja za podršku sadašnjoj i budućoj konkurentnosti europskih poduzeća. Međutim, odluku o uvođenju takvih mjera potpore trebalo bi donijeti na koordiniran način u svim državama članicama kako se ne bi ugrozilo funkcioniranje jedinstvenog tržišta.

- da je prelazak na pojednostavnjeni porezni sustav ključan za smanjenje administrativnog opterećenja za europska poduzeća, posebno MSP-ove. Komisija bi trebala voditi države članice prema pojednostavnjenju postupaka povrata, odbitaka i sudskih sporova. Smanjenje regulatornog opterećenja povećat će otpornost europskih poduzeća, potaknuti međunarodna ulaganja i stvoriti okruženje pogodno za pošten i održiv rast.

- da bi Komisija, u svjetlu nadolazećeg prijedloga o BEFIT-u i provedbe pravila OECD-ovog drugog stupa, trebala odrediti redoslijed provedbe tih regulatornih paketa kako bi europskim poduzećima osigurala potreban prostor i vrijeme da se pripreme za promjenjivo regulatorno okruženje.